

Speech burgemeester Bjorn Lugthart

Dodenherdenking 4 mei 2025

Vandaag zijn we hier bij elkaar om te herdenken.
Herdenken is samen herinneren en samen rouwen.
Herdenken is samen terugkijken naar wat voorbij is
Herdenken is aandacht voor de verleden tijd in de tegenwoordige tijd.
Vandaag herdenken we de slachtoffers van de Tweede Wereldoorlog en de slachtoffers van oorlogssituaties en vredesoperaties waar Nederland bij betrokken was, na de Tweede Wereldoorlog.
Mensen die hun leven hebben gegeven voor onze vrijheid.
Zoals de Nederlandse militairen die in die eerste meidagen van de Tweede Wereldoorlog vliegveld Ypenburg verdedigden.
Bijna 100 soldaten, vaak nog heel jong, kwamen daarbij om het leven.
Hun verweer zorgde voor grote verliezen aan de kant van de tegenstander.
Zij hebben ervoor gezorgd dat een poging van de Duitsers om Den Haag snel te veroveren, mislukte.
Vandaag staan we stil bij hun offers en beloven we dat hun moed nooit vergeten zal worden.

De slag om Ypenburg, toen nog deels op het grondgebied van Nootdorp, was geen verre gebeurtenis.
Het was iets dat gezien, gehoord en gevoeld werd door de inwoners van Nootdorp.
De lucht was gevuld met het geluid van vliegtuigen en bombardementen. Misschien hebben uw ouders, grootouders of overgrootouders het vuur gezien, of de rook die opstak van de gevechten.
Misschien hebben zij later hun verhalen wel met u gedeeld.
Deze verhalen zijn levende herinneringen.
Ze laten ons voelen wat oorlog betekent: angst, onzekerheid, verlies. Maar ook moed, verzet en solidariteit.
Het zijn verhalen die ons iets leren, juist vandaag.
Over hoe kostbaar vrijheid is en hoe kwetsbaar.
Daarom moeten we deze verhalen blijven doorvertellen van generatie op generatie.
Om de herinnering levend te houden aan hen die hun leven hebben gegeven voor onze vrijheid.
Mensen die hun toekomst opgaven, zodat wij die van ons kunnen opbouwen.

Dit jaar staat deze herdenking in het teken van tachtig jaar vrijheid.
Een indrukwekkend getal,
Een mijlpaal die respect en bewondering oproept.
Maar het roept ook vragen op.
Want kunnen we vrijheid echt herdenken, alsof het iets is dat achter ons ligt?
Alsof het iets is dat voltooid is?

Vrijheid is niet een hoofdstuk dat we afsluiten na de oorlog van toen.
Het is een belang dat elke dag opnieuw vraagt om erbij stil te staan.
De wereld om ons heen laat zien hoe actueel dit is.
Want wat tachtig jaar geleden werd bevochten, is niet vanzelfsprekend en kan opnieuw onder druk komen te staan.

'Ik ben van na de oorlog, en dat wil ik graag zo houden'.

Een hartenkreet die jaren geleden op een spandoek stond, tijdens de grootste demonstratie die ooit in Nederland is gehouden.

Om dat te kunnen blijven zeggen moeten we samen een sterke en weerbare samenleving vormen.

Moeten we leren leven naar een oude waarschuwing:

'Als je vrede wilt, bereid je voor op oorlog'.

Een oud Romeins gezegde, dat betekent dat om de vrede te waarborgen, men zich moet voorbereiden op mogelijke conflicten.

Dat is geen gemakkelijke denkwijze.

Dat merk ik als ik mensen aanspoor om een noodpakket in huis te halen.

Dat merkte ik toen mijn neefje van achttien vertelde dat hij overweegt om bij Defensie te gaan werken, omdat ze daar mensen als hij nodig hebben.

Om te vechten voor onze vrijheid.

Voor wie we zijn en wie we willen zijn.

Want daar kan het op uitdraaien: op conflicten, op wapens en op bommen.

Net als 85 jaar geleden.

Maar deze keer liever niet verlamd door ontkenning.

Maar samen sterk.

Samen weerbaar.

Iedereen op zijn of haar eigen manier, maar niet – nooit - door ons terug te trekken achter onze eigen voordeur, in onze eigen bubbel, ons eigen gelijk.

Want alleen win je geen oorlog, alleen is er geen vrijheid.

Laten we samen onze verantwoordelijkheid nemen.

Om onze vrijheid te behouden, om de vrede te bewaren en te koesteren, om samen te zorgen dat het niet op oorlog hoeft aan te komen.

Daarom herdenken wij – niet alleen om te herinneren, maar ook om te blijven beseffen wat er op het spel staat.